



Kennissessie 2 - Het belang van isolatie in het warmteprogramma

Programma van vandaag

13.30 **Opening** door Julia Sondermeijer (programmamanager NPLW)

13.35 Presentatie **Isolatie in de warmtetransitie** door George Wurpel (partner MSG Sustainable Strategies)

13.55 Presentatie **De Rotterdamse aanpak Isolatie en Onderhoud** door Friso Waagmeester (Gemeente Rotterdam, Programmamanager Energiebesparing Woningen)

14.15 Ruimte voor gesprek: Hoe komt de gebiedsgerichte aanpak isolatie samen met het warmteprogramma in jouw gemeente?

14.40 Sluiting



Sustainable Strategies

ISOLATIE IN DE WARMTETRANSITIE

Handreiking voor gemeenten

George Wurpel

ISOLATIEDOELEN

Isolatieaanpak draagt bij aan de volgende doelen



Klimaatdoelen



Energiedoelen



Gebouwdoe



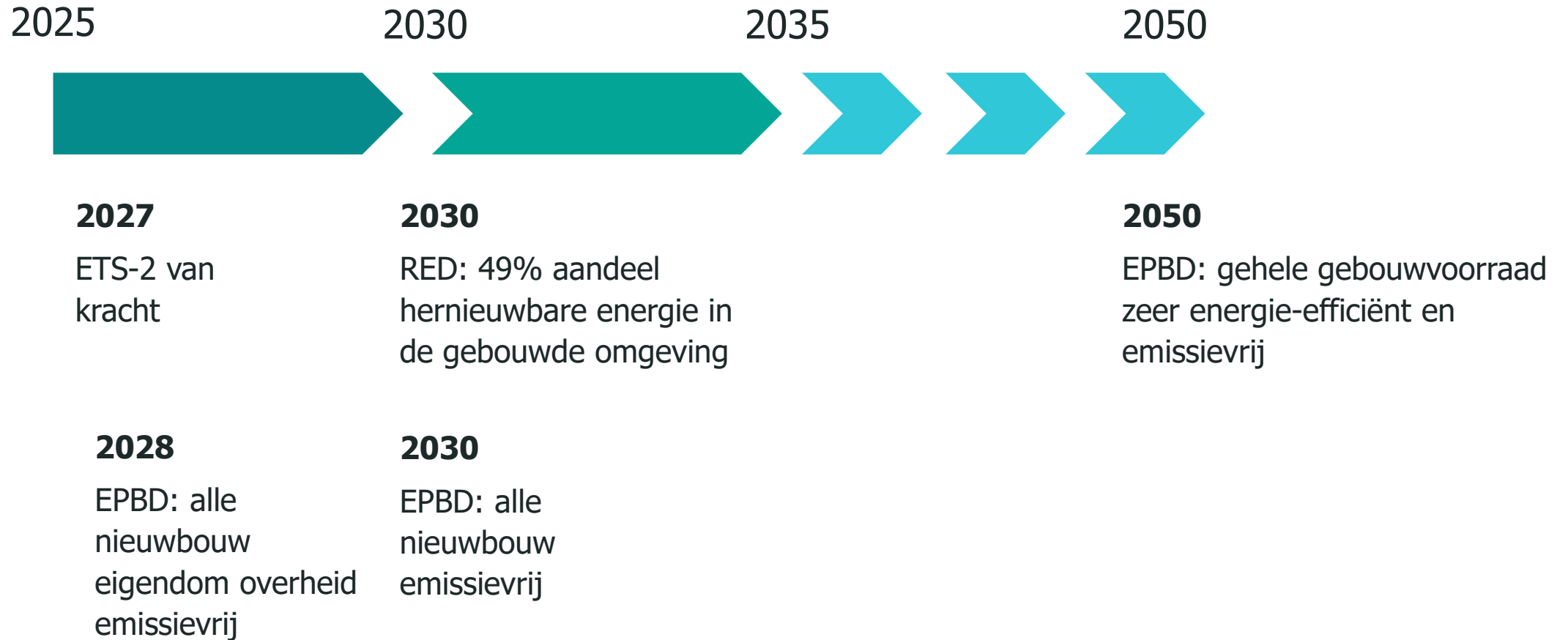
Sociale doelen



Gezondheidsdoelen



Participatie en communicatiedoelen



DOELEN VOOR WONINGEN



2030

16% daling gemiddeld
primair energie-
verbruik t.o.v. 2020

2035

20-22% daling gemiddeld
primair energieverbruik
t.o.v. 2020

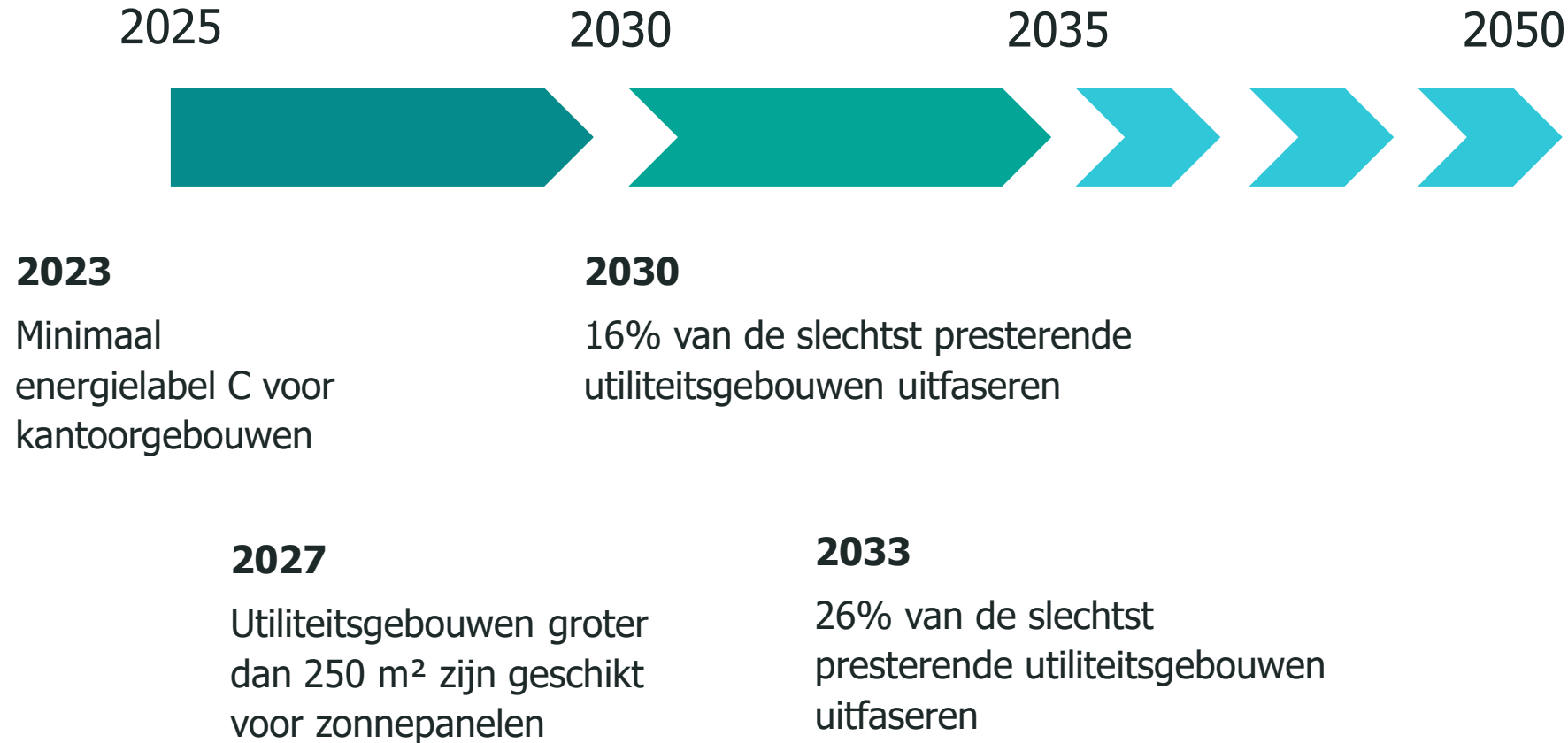
2029

Huurwoningen
minimaal
energielabel D

2033

Alle bestaande
woningen gemiddeld
energielabel D

DOELEN VOOR UTILITEITSGEBOUWEN





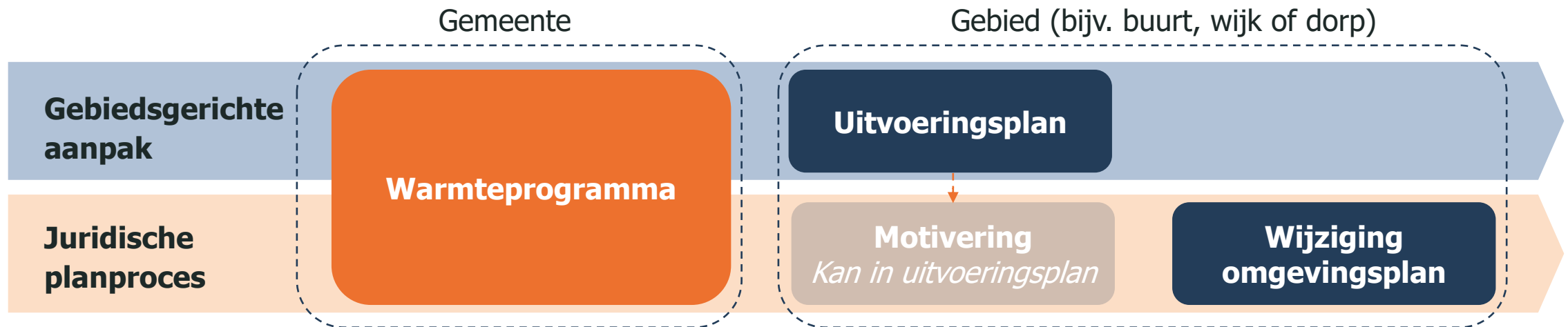
OPGAVE VOOR GEMEENTEN

1. Isolatieaanpak in lijn brengen met nationale en Europese kaders
2. Implementatie in het planproces voor de warmtetransitie

OPTIES BESTAANDE BOUW

1. Volledige renovatie (pakket)
2. Stapsgewijs

ISOLATIE IN HET WARMTEPROGRAMMA

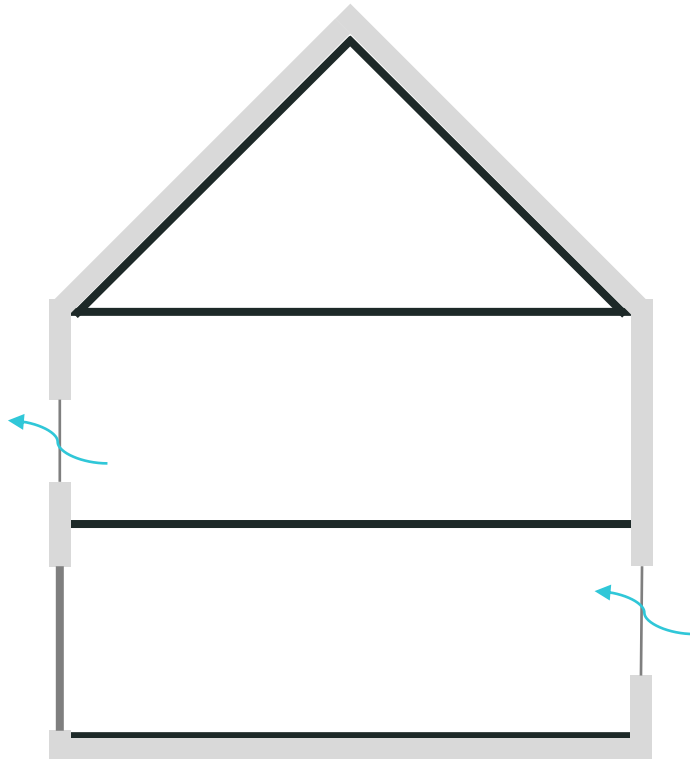


Zie <https://www.nplw.nl/warmteprogramma/handreiking> Deel V. Factsheet Data

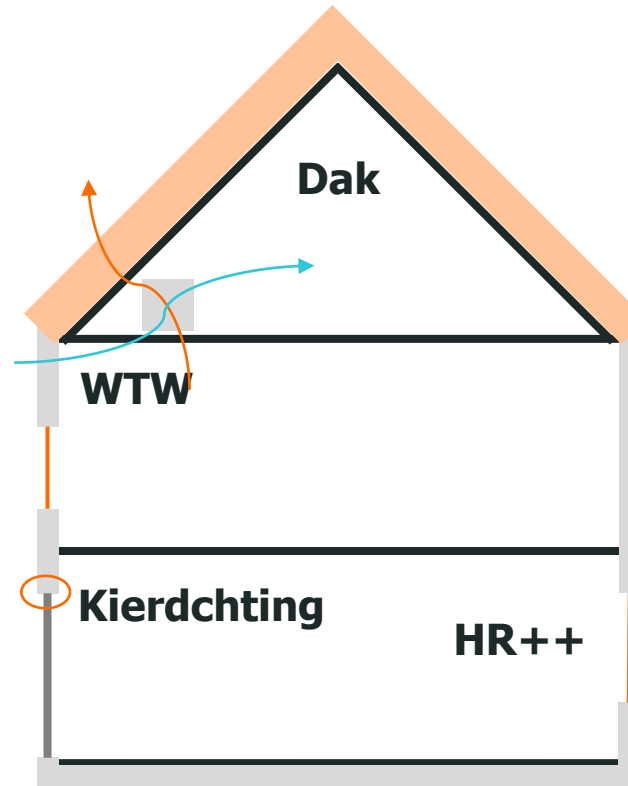
NORMEN: STANDAARD EN STREEFWAARDEN

Standaard voor hele gebouw

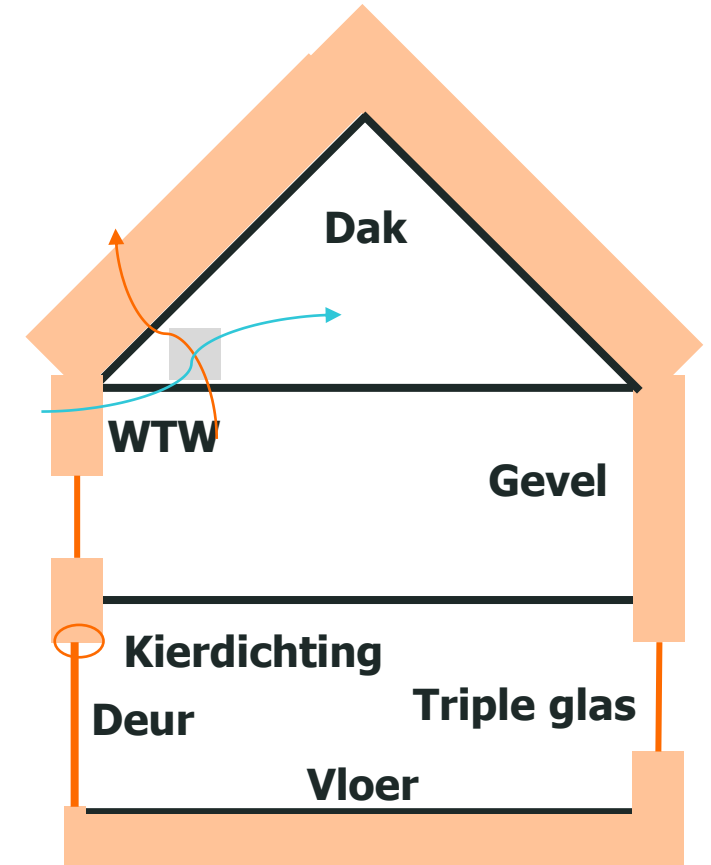
Streefwaarden per bouwdeel



Tussenwoning jaren 60



Isolatie tot de **Standaard**

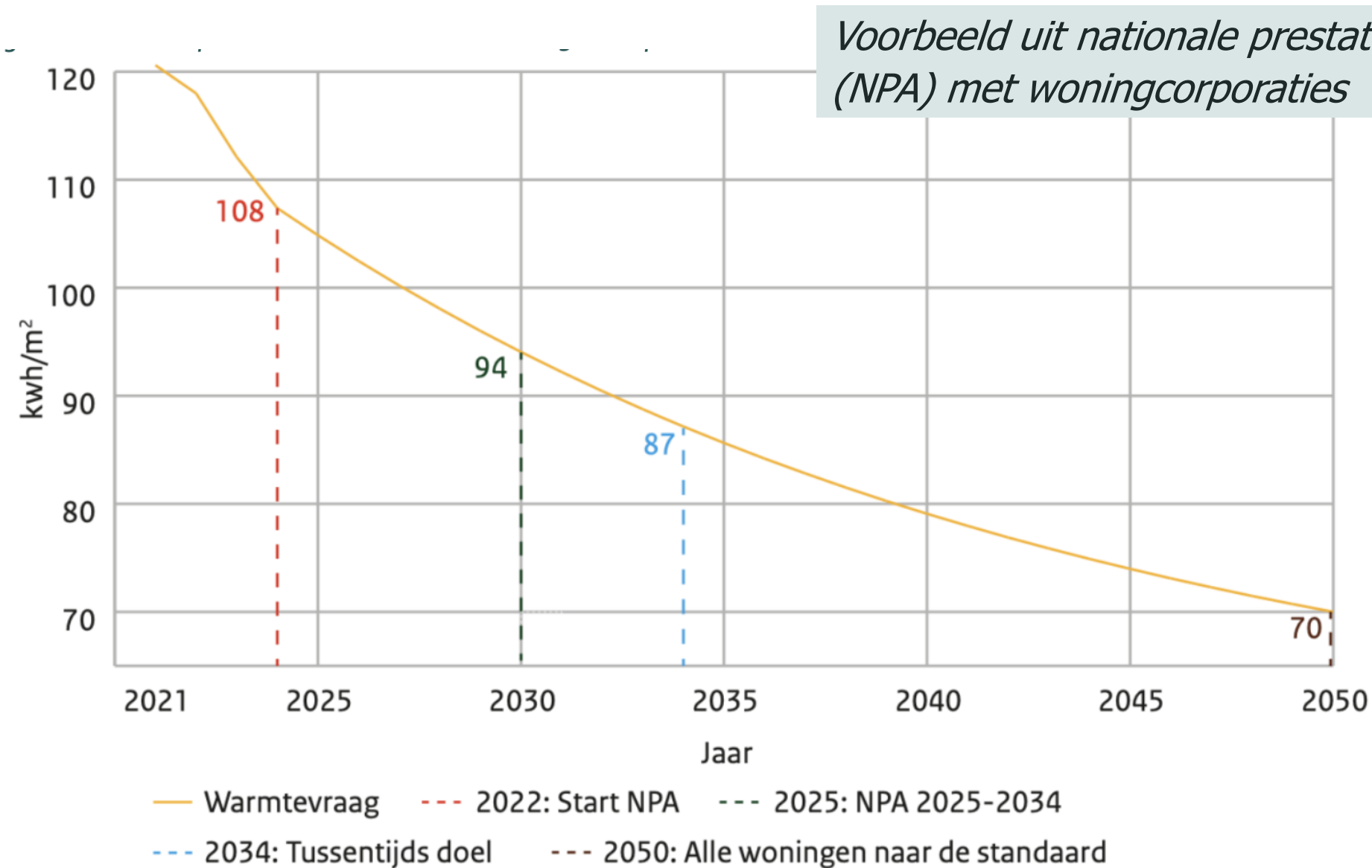


Toepassing alle **streefwaarden**

LET OP Standaard nog niet gekoppeld aan Europese doelen

INTEGRALE ISOLATIEAANPAK OVERKOEPELEND DOELEN

Je kan de standaard gebruiken om een tijdpad op te stellen met tussendoelen



ISOLATIE IN WARMTEPROGRAMMA

Twee sporen. In beide gevallen wil je gebruik maken van natuurlijke momenten

Gebiedsgericht

Isolatie niveau passend bij warmtetechnologie

- LT techniek → Standaard
- MT/HT techniek → Standaard
vooorlogse gebouwen → 2050 doel
- Onbekend → Tussenstap naar standaard

Gemeentebreed

Actielijnen (doel + aanpak) per doelgroep

- Eigenaar-bewoners
- Particuliere verhuurders
- Bewoners in energiearmoede
- Woningcorporaties
- VvE's
- Utiliteitsbouw

Verplichtingen vanuit

- (Evaluatie) warmteprogramma
- Uitvoeringsplannen
- Vergewisplicht
- SpUK-LAI

Data beperkingen

Veel data beschikbaar, maar soms

- Incompleet
- Niet actueel
- Onvoldoende detail

Let op. EPBD verplicht databank met energieprestaties.
VRO werkt aan Landelijke voorziening gebouwgegevens op basis van EP-online



Sustainable Strategies

Dank voor uw aandacht!

George Wurpel

george@msgstrategies.nl | 06-48423811

www.msgstrategies.nl

Rotterdamse aanpak Isolatie en Onderhoud



Versie 1.0 | Mei 2025 | Friso Waagmeester



Gemeente
Rotterdam

Inhoud.

1. Gebiedsgerichte aanpak isolatie en onderhoud
Integraal en spijtvrij
2. Gebruik van data – oproep
Bewoner centraal stellen betekent data delen!

Gebiedsgerichte aanpak isolatie en onderhoud

Integrale opgave

An aerial photograph of a city, likely Amsterdam, showing a dense urban layout with a prominent river (the Amstel) winding through the center. The city is characterized by a grid-like street pattern, numerous buildings, and green spaces. The river is a dark, winding feature that divides the city into different sections.

Context 010

Bestaande stad:
321.500 woningen

Opgave:
2030: 33.000
eengezinswoningen

2050: 80.000
eengezinswoningen
130.000 woningen in VvE

80% moet verduurzamen

50% funderingsopgave

20% achterstallig onderhoud



Team Energiebesparing
Doelstelling: NIP

**Integrale
aanpak**

Tema Bouw- en Woning Toezicht
**Doelstelling: Toekomstbestendig
wonen**

Team Warmte
Doelstelling: Aardgasvrij



Bewoner (+ woning) staat centraal

- Per wijk vooronderzoek naar breed voorkomende problemen
- Per wijk behoeftenonderzoek
- Per wijk 1 (ingehuurde) partij verantwoordelijk voor klantreis:
Activeren, adviseren, offerte, uitvoeren, nazorg

A collection of various building material samples, including wood, stone, and concrete, arranged on a wooden surface. The samples are cut into rectangular blocks and show different textures and colors, ranging from light wood to dark stone and concrete.

Advies is woningspecifiek

- Advies is integraal en spijtvrij
 - Onderhoud èn verduurzaming
 - Toekomstgericht èn afgestemd op bewoner
 - Duidelijk handelingsperspectief; ook als onderhoud eerste stap is
- Doel: Elke stap/ maatregel succesvol;
- Hèt verhaal op verjaardagsfeestjes!



Leidraad = integraal kwaliteitskader

- In samenwerking met partners ontwikkelen we de Leidraad
- Integrale manier van kijken naar de opgave
- Integraal kwaliteitskader
- Eenduidig advies voor gehele stad en verzamelen van eenduidige data velden.

Integraal = spijtvrij

(Her)gebruik van data

Data verzamelen

- Gemeente Rotterdam: maatwerkadvies bij 17.000+ woningen. Wij leggen veel vast, maar kunnen data nog niet delen.
- RVO heeft gegevens over ISDE per uitgevoerde maatregel, maar deelt deze data niet.
- EP-online deelt gegevens over energielabel, maar niet de status per schildeel.

Wat hebben wij nodig?

**De bewoner centraal betekent de woning centraal
Werken vanuit één overheid!**

Oproep: Hergebruiken en delen van data

Daarom oproep: **delen en hergebruiken van data**

Woninginformatie gestandaardiseerd vastleggen per schildeel

Resultaten:

- Beter adviseren bewoner: op maat en spijtvrij
- Voorkomen van fouten door gebrek aan informatie
- Efficiënter werken, 1 keer opslaan en hergebruiken
- Betere data voor ontwikkeling warmteprogramma
- Afgeleide: beter beleid maken, want beter inzicht in de woningvoorraad

Hoe maken we dit mogelijk?

An aerial photograph of Rotterdam, Netherlands, during a vibrant sunset. The sky is filled with orange and yellow clouds, with the sun low on the horizon. The city skyline is visible in the background, featuring several tall, modern skyscrapers and the Erasmus Bridge. In the foreground, there are numerous residential buildings with dark roofs and white window frames. The overall scene is a mix of old and new architecture.

Bedankt voor uw aandacht.

Friso Waagmeester

06-10015756 | f.waagmeester@rotterdam.nl

***Hoe komt de
gebiedsgerichte aanpak
isolatie samen met het
warmteprogramma in
jouw gemeente?***

***Bedankt voor
je aandacht!***